

София, кв. Бояна, бул. „Ал. Пушкин“ 112, тел./факс (02) 855-20-54

Утвърждавам: /П/

Директор: Маргарита Димитрова

ЕТИЧЕН КОДЕКС

на 52 основно училище „Цанко Церковски“

ГЛАВА ПЪРВА Общи положения

Чл.1. (1). Настоящият кодекс определя етичните правила за поведение на учителите и другите педагогически специалисти, учениците и техните родители, служителите и работниците в 52 ОУ „Цанко Церковски“

(2). Настоящият кодекс определя правилата за поведение за формиране на организационна култура, спомагаща за утвърждаване на доброто име на училището в обществото и повишаване на доверието в професионализма и морала на неговите служители.

Чл.2. (1). Дейността на учителите и другите педагогически специалисти, служителите и работниците от 52 ОУ „Цанко Церковски“ се осъществява при спазване принципите на законност, лоялност, честност, безпристрастност, политическа неутралност, прозрачност, отговорност и отчетност.

(2). Всеки учител, педагогически специалист, служител и работник е длъжен да изпълнява служебните си задължения, като:

- спазва действащото в Република България законодателство;
- осъществява действия, предлага и взема решения, водещи до елиминиране на произвола и до укрепване на доверието към културно-просветната институция;
- се отнася любезно, възпитано и с уважение към всеки, зачитайки правата и достойнството на личността и не допуска каквито и да са прояви на дискриминация;
- следва поведение, което не накърнява престижа на учебното заведение, както при изпълнение на служебните си задължения, така и в своя обществен и личен живот;

- изпълнява възложените му функции и осъществява дейността си компетентно, обективно и добросъвестно като се стреми непрекъснато да подобрява работата си в интерес на гражданите и защитава интересите на училището.

ГЛАВА ВТОРА

Цели, етични норми и принципи

I. Цели:

Чл.3. (1). Основна цел на настоящия Етичен кодекс е да съдейства за осъществяването на образователната мисия и стратегия на учебното заведение, чрез стимулиране развитието и утвърждаването на етични норми в отношенията между участниците в образователния процес: учители и други педагогически специалисти, служители и ученици, от една страна, родители и обществото, от друга страна.

(2). Настоящия Етичен кодекс има за цел да представи основните ценности и принципи, които работещите с деца (ученици) трябва да знаят и спазват в своята практика;

(3). Етичният кодекс има за цел да насочи поведението и да подпомогне работещите с деца в решаването на етични дилеми, които срещат в своята практика, да очертае моралните отговорности на работещите с деца към детето, към семейството, помежду си и към обществото.

II. Етични норми и принципи:

Чл.4. Основните етични норми и принципи в 52 ОУ „Цанко Церковски“ са:

- **Професионална компетентност** – учителите и другите педагогически специалисти, служителите и работниците притежават знанията, уменията и квалификацията за заеманата длъжност.
- **Вежливост** – учителите и другите педагогически специалисти, служителите и работниците имат устойчиво и любезно поведение.
- **Честност** – учителите и другите педагогически специалисти, служителите и работниците коректно представят своята гледна точка.
- **Лоялност** – учителите и другите педагогически специалисти, служителите и работниците се отнасят почтено и уважително към училището, към работещите в него, към децата и учениците.
- **Ефективност** – учителите и другите педагогически специалисти, служителите и работниците постигат максимални резултати от труда при минимално физическо и психическо усилие и разход на ресурси.
- **Отговорност и изпълнителност** – учителите и другите педагогически специалисти, служителите и работниците имат развито чувство на дълг при изпълнение на трудовите си задачи.
- **Услужливост** – учителите и другите педагогически специалисти, служителите и работниците са услужливи към търсещите информация, услуги или съдействие.

- Подходящ външен вид – учителите и другите педагогически специалисти, служителите и работниците се стремят да изглеждат по начин, съответстващ на средата, в която работят.

Чл.5. 52 ОУ „Цанко Церковски“ се стреми към постигане на:

- Полезност за обществото.
- Максимални резултати в учебно-възпитателната работа.
- Обществено признание – създаване на привлекателна визия на учебното заведение.
- Колегиални отношения – изграждане на взаимноприемливи отношения между всички членове на организацията.

ГЛАВА ТРЕТА

Професионално поведение

Чл.6. Ръководството на 52 ОУ „Цанко Церковски“, учителите, другите педагогически специалисти, служителите и работниците, проявяват висок професионализъм, безпристрастност и активност при провеждането на политиката на Министерството на образованието.

Чл.7. При изпълнение на своите задължения се придържат към лоялно поведение и почтеност в действията си като създават увереност у ръководителя, чиято дейност подпомагат.

Чл.8. Учителите, другите педагогически специалисти, служителите и работниците изпълняват задълженията си честно и безпристрастно.

Чл.9. Учителите, другите педагогически специалисти, служителите и работниците изпълняват и функциите, вменени им с длъжностната характеристика и стриктно изпълняват актовете и заповедите на горестоящите органи.

Чл.10. Учителите, другите педагогически специалисти, служителите и работниците изпълняват законосъобразните нареждания на директора.

Чл.11. Учителите, другите педагогически специалисти, служителите и работниците споделят открито и честно с директора проблемите, с които се сблъскват в своята работа, както и своите идеи и предложения за тяхното решаване.

Чл.12. Учителите, другите педагогически специалисти, служителите и работниците следва да противодействат на корупционни прояви и на други неморални такива, които биха уронили престижа и доброто име на 52 ОУ „Цанко Церковски“, опазват повереното им държавно имущество с грижата на добър стопанин и не допускат използването му за лични цели.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

Поведение и облик на учителя

I. Поведение и облик на учителя в училище и извън него. Отношение на учителя към колегите:

Чл.13. Учителят и другите педагогически специалисти, служителят и работникът предоставят качествени услуги, достъпни за всички, като изпълняват задълженията си безпристрастно и без предубеждения, създавайки условия на равнопоставеност на разглежданите случаи и засегнатите лица.

Чл.14. Учителят и другите педагогически специалисти, служителят и работникът участват активно в процеса на подобряване качеството на предлаганите услуги, като се отнасят внимателно и открито, с необходимото уважение и отзивчивост към всеки един от тях и техните искания. Те са длъжни да имат поведение, което не провокира конфликтни ситуации, а при възникването им, да се стремят към безболезнено разрешаване, като контролират емоциите и реакциите си, независимо от обстоятелствата и държанието на външните лица.

Чл.15. Учителят и другите педагогически специалисти, служителят и работникът зачитат правата на всички ученици, колеги, родители и граждани, независимо от тяхната политическа, идеологическа, расова, религиозна и етническа принадлежност, като се въздържа от дискриминационни действия и показва добро възпитание, уважение и внимателно отношение към всички.

Чл.16. Учителят и другите педагогически специалисти, служителят и работникът, са длъжни да изпълняват своите задължения законосъобразно, своевременно и точно, добросъвестно и безпристрастно. Те са длъжни да предоставят необходимата информация при спазване на действащото законодателство.

Чл.17. Учителят и другите педагогически специалисти, служителят и работникът са длъжни да опазват данните и личната информация, станали им известни при или по повод изпълнението на служебните им задължения.

Чл.18. Учителят и другите педагогически специалисти, служителят и работникът отговарят на поставените им въпроси и изпълняват поставените им задачи, съгласно длъжностната си характеристика, като при необходимост пренасочват проблема към съответното компетентно лице.

Чл.19 (1). В своите колегиални взаимоотношения учителите и другите педагогически специалисти, служителите и работниците се ръководят от принципите на лоялност, взаимно уважение, сътрудничество и йерархична подчиненост.

(2). Учителят и другите педагогически специалисти, служителят или работникът нямат право да уронват доброто име или да поставят под съмнение професионализма на колегите си чрез неуместни изявления или действия.

(3). Недопустимо е отправянето на обиди между учители, служители и работници, както и дискриминационни прояви в отношенията помежду им.

Чл.20. Учителят и другите педагогически специалисти, служителят или работникът е длъжен да помага на колегите си за изпълнение на техните служебни задължения в рамките на своята компетентност и функции.

Чл.21. При възникване на спорове между колеги, същите следва да се решават в рамките на добрия тон като е недопустимо това да става в присъствието на външни лица.

Чл.22. В отношенията си с колегите, всеки един учител, педагогически специалисти, служител или работник е длъжен да проявява уважение и коректност, като не допуска поведение, което накърнява достойнството и правата на личността.

Чл.23. Със своето лично поведение и чувство за отговорност учителят и другите педагогически специалисти, служителят и работникът трябва да дава пример на останалите си колеги, а ръководството и директорът на своите подчинени.

Чл.24. Учителят и другите педагогически специалисти, служителят или работникът се отнасят с учениците, техните родители и гражданите с нужното уважение, като не накърняват достойнството им, не създават конфликти, не нарушават правата им и не ги дискриминират.

II. Отношение на учителя към учениците:

Чл.25. Работещите с деца изпълняват своите функции, като се ръководят от следните основни ценности и принципи:

- Детството е изключително важен период от живота на човека.
- Семейството е най-естествената среда за развитието на детето.
- Всяко дете притежава неповторима уникалност и стойност.
- На всяко дете е гарантирано правото на:
  - свобода на изразяване на мнение;
  - свобода на мисълта, съвестта и религия;
  - формиране на собствени възгледи и право да ги изразява свободно;

Чл.26. Всяко дете има право на закрила срещу нарушаващите неговото достойнство методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие или форми на въздействие.

Чл.27. Всяко дете има право на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално развитие.

Чл.28. Всяко дете заслужава да бъде подпомогнато да развие пълния си потенциал.

Чл.29. Във всички случаи да се защитават по най-добър начин интересите на детето.

Чл.30. Всяко дете, попаднало в риск, има нужда от специална закрила за извеждането му от рисковата ситуация.

Чл.31. Да основаваме практиката си на съвременните знания за детското развитие и познаването на индивидуалните особености на всяко дете.

Чл.32. Да разбираме и уважаваме уникалността на всяко дете.

Чл.33. Да се съобразяваме със специфичната уязвимост на всяко дете.

Чл.34. Да създаваме безопасна и здравословна среда, която стимулира социалното, емоционалното и физическото развитие на детето.

Чл.35. Да подкрепяме правото на детето на свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес.

Чл.36. Да работим в най-добрия интерес на детето.

Чл.37. Да осигуряваме на децата с увреждания равни възможности за достъп до адекватни грижи и образование.

Чл.38. Да не участваме в практики, които не зачитат достойнството на детето или са опасни и вредни за физическото и емоционално му здраве и развитие.

Чл.39. Да не участваме в практики, които дискриминират по някакъв начин децата на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности, или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите.

Чл.40. При съмнение за малтретиране да уведомяваме органите за закрила на детето и да следим дали са предприети необходимите мерки.

Чл.41. Когато друго лице изкаже подозрения за малтретиране на дете, да му окажем пълно съдействие за предприемане на подходящи действия за закрила на детето.

Чл.42. Когато разберем за действия или ситуации, които заплашват здравето и сигурността на детето, ние имаме моралната и законова отговорност да информираме органите по закрила на детето.

Чл.43. Да опазваме личната информация за възпитаниците си и техните семейства и да я ползваме само и единствено в техен интерес и във връзка и по повод на изпълнение на моралните си и служебните си ангажименти.

ГЛАВА ПЕТА

Поведение на ученика

I. Взаимоотношения между учениците:

Чл.44. Училището е общност, в което всички членове се отнасят помежду си с уважение.

Чл.45. В центъра на взаимоотношенията между учениците се поставят доверието, сигурността, удовлетворяване на собствените нужди и тези на останалите ученици.

Чл.46. Учениците се стремят да изграждат взаимоотношения помежду си, като:

- Не решават конфликтите в училище с агресия, не нападат другите с обиди и подигравки;

- Искат съвети от учители и родители, когато се налага;
- Уважават различните мнения;
- Оказват помощ на нуждаещите се;
- Изискват информация по всички интересувачи го въпроси.
- Спазват правилника за поведение в училище;
- Пазят своята и на другите чест и достойнство;

II. Отношение на учениците към учителите и другите педагогически специалисти:

Чл.47. Взаимоотношенията между учители и ученици играят важна роля в живота на подрастващите. Добрите междуличностни отношения са ценни и с това, че съдържат определена образователна функция.

Чл.48. Отношенията на учениците към учителите и другите педагогически специалисти се основават на принципа на реципрочност: той предполага обратимост на връзката. Градивните подходи в общуването между учители и ученици стимулира положителните нагласи на всички участници в процеса.

Чл.49. Изграждането на доверие между ученици и учители дава възможност на учениците да се научат да разбират и приемат различните гледни точки. Това води до добра атмосфера в часовете и ползотворно сътрудничество.

Чл.50. Отношенията на учениците към учителите и другите педагогически специалисти се изграждат в дух на уважение, доверие и сигурност.

ГЛАВА ШЕСТА

Взаимоотношения между учители, ученици и родители

Чл.51. Първостепенна отговорност на училището е да подпомогне семейството при отглеждането и възпитанието на децата.

Чл.52. Училището трябва да зачита достойнството на всяко семейство и неговата култура, обичаи, език и убеждения.

Чл.53. Да уважаваме ценностите на семейството при отглеждане и възпитание на децата и правото му да взема решения за своите деца.

Чл.54. Да информираме семейството за всички решения, отнасящи се до детето, и когато е подходящо, да го включваме във вземането на такива решения.

Чл.55. Да зачитаме правото на семейството да бъде информирано за начина, по който работим с детето.

Чл.56. Да информираме родителите за изследователските проекти, включващи техните деца и да се стремим да им даваме възможност да упражняват правото си да откажат участието, без да изпитват чувство за вина. Да не позволяваме и да не участваме в изследвания, които по някакъв начин могат да застрашат здравето, образованието, развитието или благополучието на детето.

Чл.57. Да не използваме нашите отношения със семейството за лично облагодетелстване. Да не влизаме в отношения с членовете на семейството, които могат да навредят на ефективността на работата ни с детето.

Чл.58. Да осигуряваме конфиденциалност на информацията и да зачитаме правото на семейството на личен живот с изключение на случаите на малтретиране и лоша грижа. Това не важи в случаите, когато имаме основания да считаме, че благополучието на детето е в риск.

Чл.59. Разкриването на поверителна информация за детето може да стане само с разрешение на семейството. Това не важи в случаите на малтретиране и лоша грижа.

Чл.60. В случаите, когато има конфликт между членовете на семейството, ще работим открито, споделяйки наблюденията си за детето, за да помогнем на всички включени страни да вземат информирано решение, като стриктно ще се въздържаме от вземане страна в конфликта.

ГЛАВА СЕДМА

Взаимоотношения между училището и обществото

Чл.61. Училището работи за създаване на сигурна обществена среда, в която детето получава адекватни здравни грижи, храна, подслон, възпитание и да живее без насилие.

Чл.62. Училището работи за подобряване на сътрудничеството между организациите, както и за интердисциплинарното взаимодействие между професиите, които имат отношение към благополучието на децата и семейството.

Чл.63. Училището съдейства за повишаване степента на разбиране на децата и техните нужди от обществото.

Чл.64. Училището работи за популяризиране правата на децата, както и за повишаване чувствителността на обществото към нарушаването им.

Чл.65. Училището работи в подкрепа на законите и политиките, които подпомагат благополучието на децата и семействата им и противопоставяне на тези, които го нарушават.

ГЛАВА ОСМА

Права и задължения

I. Права на учителите и учениците:

Чл.66. Учителите и учениците имат право да работят и учат в среда на уважение, зачитане на личността, мнението и достойнството на всеки.

Чл.67. Учителите и учениците имат право да дават идеи и предложения относно своята работа и обучение за подобряване на общата среда в училището.

II. Задължения на учителите:

Чл.68. Да уважава уникалността и потенциала на всяко дете.

Чл.69. Да работи в най-добрия интерес на детето.

Чл.70. В работата си в никакъв случай да не използва физически наказания и възпитателни методи, уронващи достойнството на детето.

Чл.71. Да уважава и подкрепя семействата при отглеждане и възпитание на децата.

Чл.72. Да уважава колегите си и да ги подкрепя и насърчава в изпълнение на етичните правила (кодекс).

Чл.73. Да поддържа висок стандарт на професионално поведение, като постоянно обогатява знанията и уменията си.

Чл.74. Да служи като застъпник на детето и семейството в общността и обществото.

Чл.75. Да спазва етичните правила, заложи в този кодекс.

III. Задължения на учениците:

Чл.76. Да уважава учителите, педагогическите специалисти и съучениците си.

Чл.77. Да съдейства за изграждане и поддържане на отношения на уважение, зачитане на личността, мнението и достойнството на всеки.

Чл.78. Да спазва етичните правила, заложи в този кодекс.

ГЛАВА ДЕВЕТА **Заключителни разпоредби**

Чл.79. Настоящият етичен кодекс е отворен документ, подлежащ на непрекъснатото развитие и обогатяване, в съответствие с промените в нормативната база и очакванията на обществото.

Чл.80. Всички настоящи и новопостъпили учители, други педагогически специалисти, служители и работници в учебното заведение се запознават с настоящия кодекс.

Настоящият Етичен кодекс влиза в сила от 15.09.2020 г. и е задължителен за всички работещи и учащи в 52 ОУ „Цанко Церковски ”.

Същият е обсъден и приет на заседание на ПС, Протокол №11 на 14.09.2020г. и съгласуван от Обществения съвет на 52 ОУ.